

Vai koplīguma izdevumi ir atbrīvoti no sociālajām iemaksām?

Baiba Grandāne, SIA "Borovkovs & Grandāne", valdes locekle, sertificēta nodokļu konsultante

Darba devējs sedz koplīgumā noteiktos darbinieku ēdināšanas, ārstniecības un mobilitātes izdevumus, ievērojot visas normatīvajos aktos noteiktās prasības. Vai šādā gadījumā minētajiem izdevumiem piemērojams tikai atbrīvojums no iedzīvotāju ienākuma nodokļa, vai arī tie ir atbrīvoti no valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām?

Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" [8.panta](#) 15.daļa nosaka, ka no maksātāja ienākumiem, par kuriem maksā algas nodokli, izslēdz darba devēja apmaksātos darba koplīgumā noteiktos darbinieka ēdināšanas izdevumus, ārstniecības izdevumus, izdevumus, kas saistīti ar darbinieka pārcelšanos uz citu dzīvesvietu, izmitināšanas izdevumus un transporta izdevumus, ja visu darbinieku izdevumu apmērs (to kopsumma) gadā nepārsniedz apmēru, kas iegūts, reizinot vidējo darbinieku skaitu [Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma](#) izpratnē ar 700 eiro, un ja darba devējs izpilda šādus nosacījumus:

- visu darbinieku izdevumi nepārsniedz 5% no darba devēja gada kopējā bruto algu fonda;
- nodarbina vismaz sešus darbiniekus;
- nav nodokļu (nodevu) parādu (tostarp valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādu), kas kopsummā pārsniedz 150 eiro. Ja darba devējam pirmstaksācijas gada 15.decembrī ir nodokļu saistības, kas ar Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu ir pagarinātas, sadalītas termiņos, atliktas vai atkārtoti sadalītas termiņos vai par kurām ir noslēgts

- vienošanās līgums, ir piemērojams noteiktais atbrīvojums no iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) – darbinieku ēdināšanas, ārstniecības un mobilitātes izdevumiem;
- darba devējs ar tādu kompetentas institūcijas lēmumu vai tiesas nolēmumu, kas stāties spēkā un kļuvis nepārsūdzams, pēdējo divu taksācijas gadu laikā nav atzīts par vainīgu pārkāpumā, kurš izpaužas kā:
    - viena vai vairāku tādu valstu pilsoņu vai pavalstnieku nodarbināšana, kuri nav Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu pilsoņi vai pavalstnieki, ja tie ES dalībvalstu teritorijā uzturas nelikumīgi;
    - personas nodarbināšana bez rakstveidā noslēgta darba līguma, ja nodokļu normatīvajos aktos noteiktajā termiņā nav iesniegtas ziņas par darba ņēmēja statusa iegūšanu;
    - darbā notikuša nelaimes gadījuma neizmeklēšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām vai slēpšana, ja šī nelaimes gadījuma rezultātā nodarbinātajam radušies smagi veselības traucējumi vai iestājusies nāve;
  - ir veicis saimniecisko darbību vismaz vienu pilnu kalendāra gadu pirms taksācijas gada, kurā uzsāk atbrīvojuma piemērošanu attiecībā uz darbiniekiem;
  - nav pasludināts maksātnespējas process, nav apturēta tā saimnieciskā darbība vai tas netiek likvidēts;
  - uzglabā attiecīgos izdevumus apliecinošus ārējos attaisnojuma dokumentus.

Savukārt likuma “Par valsts sociālo apdrošināšanu” [14.panta](#) 1.daļa nosaka, ka darba devēja un darba ņēmēja obligāto iemaksu objekts ir visi algotā darbā aprēķinātie ienākumi, no kuriem jāietur IIN, neatskaitot neapliekamo minimumu, nodokļu atvieglojumus un attaisnotos izdevumus, par kuriem nodokļu maksātājam ir tiesības samazināt apliekamo ienākumu.

Ievērojot minēto, darba devēja apmaksātajiem darbinieku ēdināšanas, ārstniecības un mobilitātes izdevumiem, kuri ir atbrīvoti no IIN, tiek piemērots arī atbrīvojums no valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām.